

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.--Teléfono, 186.

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	2 rals al mes.
Fora.	8 " trimestre.
Un número sol.	0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.	

IMPREMTA

En la d' aquest periódich, se fan tota classe de impresions ab l' esmero, pròmtitut y economia més perfeccionadas en aquest ram. P. TUGAS.—Calderón, 36.—Teléfono, 186.

TEORÍAS SILVELISTAS

Ha tingut lloch per fi l' anunciat banquet ab que los dissidents del partit conservador, han volgut obsequiar á son també *ilustre* jefe senyor Silvela, y poguer fer aquest personatge polítich las necessarias declaracions pera precisar sa actitud en aquestas circumstancias un bon xich crítiques de la política madrilenya.

Ha parlat lo senyor Silvela devant de sos amichs en la redacció de *El Tiempo*, periódich de la colla, y en son discurs ha demostrat una vegada mes, per si acás era necessari, lo que pot donar de si l' home del *sentido jurídico*, de la maligna intenció, de la oratoria *punzante cual hoja toledana* y de tants y tants adjectius com li han prodigat los periódichs madrilenys que posats á ensalsar no 'ls hi ve may d' un tanto.

Lo senyor Silvela ho ha demostrat tot en son discurs, menos las condicions que 's necessitan pera ser home d' Estat y dirigir y encausar l' actual estat de miseria y postració que está acabant de desballestar la ja prou atròtinada y desvalguda Espanya. Ofés per la preferencia que ha demostrat en Cánovas per en Romero Robledo, y portat per l' odi que sent per l' afortunat antequera que li ha ocupat son lloch en l' antich partit canovista, no s' ha preocupat d' altre cosa que de desprestigiar lo partit conservador ab tota la malicia imaginable, sens importarli gran cosa lo resultat de sas paraulas mentres ab ellas conseguís l' objectiu *noble y desinteressat* que 's proposava.

Al fi y al cap no son mes que las passionetas personals qu' engendra la política madrilenya, disciplinas que denigran quan se compleixen y ofenen quant se rebutjan, en una paraula, ódis africanes encuberts pel guant blanch y la levita civilisada.

Al senyor Silvela poch se li importa que 'ls tractats de comers en projecte amenassin ab la consumació de la ruina de la producció pàtria, tant se l' hi endona que 'ls desgavells y malgastos de la Hisenda pública nos enfonsin á tots en la miseria; per l' *eloquent* ex-ministre conservador no hi ha mes ideal que l' anulament de son ex-colega Romero Robledo y la gran venjansa de obligar á Cánovas á solicitar son apoyo moral y material al partit consevador, pera demostrar que sense ell un govern canovi pujaria al poder *sin prestigio, combatiría sin gloria y caería con vilipendio*.

¡Excelent programa pera un home de govern segons alguns volen pintar-lo! No hi ha pas dupte que seguintlo al peu de la lletra als quatre dias Espanya fora la potencia mes rica y poderosa de Europa!

Y com si aixis no n' hi hagués prou, en tot son discurs hi campeja, punxant y nerviosa, la nota de la immoralitat, llemsada al rostre del partit conservador, ahont tant influí en Silvela en no llunyans dias, y ahont sens dupte tot debía ser allavors, moralitat, honradés y pundonor, quant ell hi permaneixia tant satisfet y campetxano.

No li refutarem pas al *ilustre jefe* de la colla silvelista, sas idees sobre la moralitat tan malignament expresadas en lo discurs que 'ns ocupa, ni entrarem á discutir los graus que 'n calsan conservadors y fusionistas, monárquichs y republicans ya que com en altre temps podríam repetir alló de *todos pusisteis en ella vuestras manos*, lo que si es digne de notarse es que segons en Silvela, quan las institucions son poderosas é indiscutidas, sigan de la mena que 's vullgan, no importa tant que s' descuidin en los detalls de la seva vida.

¿Com s' enten aixó de que quant un es poderós é indiscutit pot prescindir de la moralitat tan necessaria en tots los actes de la seva vida y en cambi quan un es débil y exposat per lo tant mes fàcilment á la crítica, ha d' apareixer immaculat, recte y com á mirall de la moralitat mes absoluta? Es que hi han dugas menas de moralitat al alcans dels polítichs y 's fa us de cada una d' ellas segons las circumstancies de lloch y temps que mes convinguin? O es que 's creu que la moralitat, 'l bon nom, l'honra, sols deu conservar-se quan s' acostan moments crítichs, de perill pera las institucions, ó de perill pera 'ls partits polítichs, en aquestos moments de la *higiene severa* que deya en Silvela, com si Deu y després d' ell nostres pares nos entreguessin á mes de l' ànima, l'honra immaculada d' un nom sens taca, pera que ho llessessim pel fanch en los dias de poderiu y prosperitat, com si tan fàcil cosa fos lo recobrarho en los dias de defalliment y de *congoixa*?

Nosaltres pensém de molt diferenta manera y ab LO CATALANISTA, creyem hi deurán pensar totas las personas qu' estimin son bon nom y sa

conciencia. Justament y casi pels mateixos dies que en Silvela tirava á la cara del partit conservador, tan poch simpática nota demanant una *selección*, una tria, pera reorganisar lo partit á la seva manera, era obsequiat á Catalunya d' un modo que 'ns feya pena, un dels personatges del partit canoví que mes necessita de la *higiene severa* que tan preconisa á última hora l' ex ministre de la conservaduría.

Nosaltres, que tinguerem lo valor de posar lo dit á la llaga en ple dia no á istil Silvela que llena la acusació á una colectivitat que en aquets assumptos pot dirse que es impalpable, nosaltres, donchs, podem protestar de sa manera d' apreciar la moralitat en las totas formas que vullga revestirla, ja que aquesta es y ha de ser constant y eterna en tots los actes de nostra vida, pública y privada.

Y en quant á la manera de senyalar al partit conservador com á únich tacat d' aquesta nota segons ab tota malicia insinuá 'l senyor Silvela tampoch hi podem estar conformes. Per nosaltres mereixen igual acusació tots los partits polítichs, sigan del color que 's vullga ja que tots ells han demostrat practicament sa especial manera de apreciar la moralitat en totas formas.

Per aixó ab mes motiu que 'ls que voldrian una *selección* en lo partit pera fer una tria y treurer tots los enemichs fora de casa, nosaltres compremem també que 'l remey pera tan desordre ha de venir *por las energias de los poderes que impongan su ejemplo desde lo alto. ó por el torrente de sangre de las revoluciones implacables.*

Veigin donchs, uns y altres, conservadors y fusionistas, lleals y dissidents, si 'ls te mes compte una cosa que una altra.

En últim terme ells ja saben lo que al pahlis li toca fer.

SECCIÓ POLÍTICA

Segons hem vist per telégramas de Logroño dirigits á la premsa madrilenya, lo célebre Girbau continua fent de las sevas per aquells mons de Deu engatusant á infelissos comerciants y agricultors pera que celebrin *meetings* de aprobació á la desastrosa política económica fusionista.

Per de prompté ja ha conseguit que se 'n verifiqui un á Logroño lo dia 25 del corrent mes ab invitacions á las comarcas del Nort de Castella.

Digueuli tonto al tal Girbau.

Desde que 's va fer home ab sa conferencia en lo *Circulo de la Union Mercantil*, pot donarse lo gustasso de paseijarse triomfalment per tota Espanya á propagar sas ideas.

Llástima que mentrestant sa *gran fábrica* no funciona per ausencia del *fabricante de paños de Sabadell*.

Lo govern de 'n Sagasta encara no ha pres cap acort serio y viril en la qüestió anarquista.

Cada vegada que intentan fer alguna cosa topan ab la dificultat de no tenir atribucions per durho á la práctica no están obertas las Corts.

Y aixís estém avuy com al primer dia.

¿Vol castigarse severament algun atentat salvatge comés per aquesta púrria de la Societat?

¡Oh! sense las Corts, al govern no li es possible.

Se tracta de enviar á las Carolinas ó Fernando Poo alguns dels anarquistas detinguts en las presons de Barcelona?

¡Oh! no está autorisat lo govern pera tal cosa.

Y aixís passant y aixís seguint, resulta que tenen mes autorisació 'ls anarquistas que las autoritats encarregadas de vetllar per l'ordre y seguritat públicas.

* * *

En cambi lo govern sagastí tan tocat y posat en qüestions de dinamita, ha obrat en los assumptos econòmichs de molt diferenta manera.

Tampoch tenia autorisació lo Ministeri pera fer malbé l' Aranzel de 1892 y quan li ha convingut ha fet lo que li ha dat la gana.

Tampoch podia posar en vigor tractats y modus vivendis; arreglos y prórrogas ab las nacions extrangeras, sense permis de las Corts, y no ha fet mes que sa real voluntat.

Tampoch podia ferho sense reunir préviament á las Cámaras de Comers, escoltar son parer y obrar en consecuencia y no obstant no ha fet més que seguir son exclusiu capritxo.

Es á dir, que pera arruinar al pahís productor, pera portar la miseria á las regions mes treballadoras d' Espanya y ab ella la mort á las demás ja de si prou anémicas, ha prescindit de las Corts y ha trepitjat totas las lleys y reals ordres que li ha donat la gana.

En cambi, pera calmar lo pánich produhit per los miserables y criminals atentats anarquistas, pera castigar severament crims tan odiosos, pera assegurar l'ordre públich y deixar sentat lo bon nom de la Nació d' una vegada, avans no sembli terra de moros ó de salvatjes, no pot fer res sense autorisació de las Corts, que á ben segur res li negarian.

Pera fer la ruina del pahís, cap escrupol y vingan despotismes ministerials; pera salvar la societat y assegurar l'ordre públich, molts escrupols y molt afecte á las lleys establertas.

¡Ab quins governs nos castiga la Providencia, per nostras culpas y nostras debilitats!

Los ministerials descontents apretan cada dia que dona gust al govern de 'n Sagasta per *ilustre jefe* que sigui.

Se veu que posats al te tu, te tu, si á un no li donam lo que ambiciona arriba á perdre fins lo respecte.

Ja fa un quant temps que una colla de fusionistas dejunan de mala manera y es aixó molt trist per los polítichs que tant desinteresadament se sacrifican pel pahís.

Ja ho ha dit en Montero Rios desde Sevilla ahont va anar á discurssejar porque ho sentissin desde Madrid.

Es necessari establir la *ponderacion de fuerzas* en lo ministeri, que ve á ser vulgarment repartir de temps en temps gangas y carteras á tots los amichs de la colla.

Y aixís comensant, acabá per demanar indirectament y ab molt bonas formas, la presidencia del Senat.

Tira peixet; la Cambra de Senadors, nobles, dignitats de la Iglesia, presidida per un Montero; per un demócrata.

Ab quanta rahó exclama un periódich:

¡Ah! Es tot un somni hermós de burgés, á qui la democracia convertida en vapor de xampany se li pujés al cap...

Y ben mirat es lo que hem dit sempre nosaltres.

Aquest desinterés y aquesta noblesa de procediments es lo que mata als politichs.

Ab lo titol de *Regalos ministerials* y ab lo subtitol de *Pasquin á Lopez Dominguez -Lopez Dominguez á Pasquin*, publica un periódich de Madrid un petit article pera demostrar que la condecoració del Mérit Militar otorgada pel Ministre de la Guerra al de Marina, no podia conferirse per quant lo Reglament de l' Ordre, vigent, senyala de una manera ben categòrica las circunstancias necesarias pera que puga conferirse.

Mes si aixó es vritat, no ho es menos en cambi que entre 'ls ministres se deu guardar la reciprocitat en las atencions y finesas lo mateix que entre 'ls amichs. Y per lo tant ja que 'l Ministre de la Guerra ha sigut agraciad ab la gran creu del Mérit Naval per sos serveys en la mar, es just en cambi que se li concedeixi al Ministre de Marina la gran creu del Mérit Militar, per sos fets de terra endintre.

BIBLIOGRAFÍA

MANEL ROCAMORA. — *JOGUINAS*

prólech de Conrat Roure.

Un centenar de poesías ó mes ben dit una sola composició poética, subjectiva tot' ella, inspirada sols per l' amor y repartida en cent cants, *joguinas* á vegadas, expansions no mancadas de serietat altres, heus aquí lo que l' entussiasta catalanista, lo fervent adorador de nostres glorias, lo convenut idólatra de nostres lletras, ha tret d' un recó de son calaix pera fer que ho llegíssim en lo volúm seté de la *Biblioteca Popular Catalana*.

No volguém parlar de son mérit encara; donguém per ben sentat avans de llegir sos versos, lo que diu ab prou autoritat l' autor del proléch y si *res tenen de despreciable y si molt d' apreciable las Joguinas*, comensém per aplaudirlas, alegremnos per aquest llibre tots quants estimém las galas poéticas de nostra literatura y felicitemne per ell al novell autor, y ab ell á tots los que portin á nostras mans un nou argument, una nova proba, que desmenteixi la falsa preocupació ó la pretensiosa opinió positivista de que las mussas desertan del camp de las lletras. No en vá las edats tenen son temps fixat y aquest no accepta empenyas que 'l precipitin; son curs natural, constant é invariable senyalará sempre en las generacions del univers, la falagucra joventut, y aquesta poch s' allunyarà may de sas tendras ilusions,

de sos somnis venturosos, de sas esperansas rioleras, dels au-
briacarlors batechs de son cor, en fi, de sa poesia, escrita ó no es-
crita, mes sempre sentida en lo íntim de l' ànima, sempre en lo
cervell amanyagada, sempre á flor de llabi delitosa pera sortir
y mostrarse expansiva. Expansiva y fins indiscreta; al extrem
de revelarnos intimitats, com en la present colecció,—sort que
son *Joguinas*—d' una fantasía gens poruga pera estendrers en
ample vol y presentarse *A sas amigas* després de son llarch ro-
miatje, cor obert, franch y decidit, entreteixint coronas á sa her-
mosura, bestreyent amorós sas atencions y bellas prenas y bes-
cantant atrexit sos desdenys y malavolensas.

Y á fé que á nostre entendre no 'n surt desayrat l' amich
Rocamora. Ab cert desembrás, ab la llibertat expontánea del
qu' escriu sense pretensions lo que li dicta 'l eor baix lo domini
d' una impressió real ó qual realitat li ha imprés una idea ben
concebuda y forjada dintre 'l cervell, nos ofereix una colecció d'
íntimas, verdaderas íntimas, que si á voltas decauhen, no es cer-
tament per la falta de concepte, ni de sentiment, y si, per la di-
ficultat d' aquest género de poesia, en la que lo mateix desitj
de condensarlas dinte una estrofa de reduhida extensió, desitj á
voltas pretensió en lo quin hi entra un bon xich la manía d'
arrodonir una frasse, una idea, una situació, *fins un petit poema*,
fá que quedi desmillorada aquella mateixa frasse ó idea, aque-
lla situació ó argument que sols pot llegirse entre ratllas.

Afortunadament no sovinteja aixó en las composicions que
forman lo tomet *Joguinas*; per lo contrari en gayre be totes
ellas cumploix son autor ab lo diferent assumpto que dintre l'
invariable tema 's proposa y es induptable que la bona expressió
del sentiment, la tendresa que hi abunda natural, en son tema,
la propietat en lo llenguatge y la bondat en sas ideas son ben
dignes del conegut poeta en tots los periódichs catalans per las
composicions en ells insertadas y del que ha obtingut bon núme-
ro de recompensas en diferents certámens. Per altre part y aixó
'ns fá esperar de sa ploma obras de major importancia y tras-
cendencia, lo Sr. Rocamora ja 's doná á coneixer com á escrip-
tor de no migrada fantasía y envejable garbo, l' any passat en lo
molt aplaudit drama estrenat en lo teatre Romea, *La dama de*
Reus que li valgué innumbrables felicitacions y un bon lloch en-

tre 'ls escriptors moderns de nostre ja ben complerta literatura.

Hem donat gustosíssims y segons nostre costum, ab aquestas ratllas, compte á nostres lectors d' un nou llibre; falta sols que com amichs, donguém la enhorabona á son autor, ab la seguritat de que farà per manera de que en breu temps poguém repetirli que 'ns plau veurer que procura obligarnos á llegir lo qu' encara guarda en cartera.

J. F. y C.

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS DE BARCELONA

CONVOCATORIA PERA 'LS DEL PRESENT ANY 1894

Als experts trobadors y honorables escriptors de Catalunya y de tots los antichs comtats y reyalmes ahont la nostra llengua es parlada ó coneguda, los VII Mantenedors del *Consistori dels Jochs Florals de Barcelona* en l' any XXXVI de llur restauració, salut.

A fi de donar bon compliment á la honrosa comanda que 'l respectable Cos d' Adjunts nos feu lo dia 3 de Desembre del any passat, vos convidám á pendre part en los Jochs Florals d' enguany que, segons los Estatuts y bonas costums establertes, se regirán per lo següent.

CARTELL

Lo primer diumenge de Maig, que s' escau ésser enguany lo dia 6, se celebrarà la poética festa, en la qual serán adjudicats als autors de les tres mellors poesies que hi opten, los tres premis ordinaris que ofereix cada any l' excelentíssim Ajuntament de Barcelona, protector y ja de temps antich aymador de la Gaya Ciencia.

Lo primer premi, que es una *Englantina d' or* será donat al autor de la mellor poesia sobre fets històrichs ó gestes glorioses de Catalunya, ó be sobre usatjes y costums de nostra benvolguda terra, essent preferida en igualtat de mérit la escrita en forma de romanc ó lleyenda.

De la segona joya, la *Viola d' or y de argent*, se 'n farà entrega al autor de la mellor poesia lirica, religiosa ó moral.

Lo tercer premi, anomenat d' *honor y cortesia*, consistent en una *Flor natural*, s' adjudicarà á la mellor composició en vers sobre un tema que 's dexe al bon gust y criteri del autor. Seguint la bella costum d' antich establerta, lo poeta qui obtinga aquest premi deurá ferne present á la dama de sa elecció, la qual, proclamada *Reyna de la festa*, entregará desde son seti presidencial tots los altres premis als qui guanyadors ne sían.

A mes lo Consistori ha rebut pera adjudicar en la mateixa festa los següents.

PREMIS EXTRAORDINARIS

Un objecte d' art, ofrena del Excm. é Ilm. senyor Bisbe de Barcelona, que s' adjudicarà á «la mellor composició en prosa que referesca lo brillant período historich que determiná l' establiment definitiu dels Comtes de Barcelona en l' antich palau dels Bisbes de la mateixa ciutat y la traslació dels prelats barcelonins al lloch que avuy los hi serveix de morada.»

Un exemplar ricament enquadernat de *Les Arts du Moyen Age et l' époque de la renaissance*; y altre també ricament enquadernat de *Mœurs, usages et costumes au Moyen Age et de l' époque de la renaissance*, obres de *Paul Lacroix*, ofertes per lo «Centre Excursionista de Catalunya», pera ser adjudicades al autor de «la mellor y mes nombrosa colecció de costum, tradicions ó llegendes catalanes inédites.»

Un objecte d' art, ofrena de la «Lliga de Catalunya», que s' adjudicarà al autor de la mellor «biografia d' un personatge polítich catalá dels segles XIV ó XV.»

Un objecte artistich, que ofereix la «Associació de Propaganda Catalanista» á «la mellor monografia ó colecció de monografies sobre institucions populars y polítiques de Catalunya, com son: Corts, Consulat de Mar, Somatent, Gremis, Concell de Cent, etc, en forma breu y verament popular.»

Un objecte d' art, ofert per lo «Centre Catalá de Sabadell» á «la més genial poesia en poques estrofes y de conceptes valents, enérgichs y precisos que, interpretant lo més pur esperit catalanista, sia propia pera constituir, posada en música, l' himne nacional de Catalunya.»

Un objecte d' art, ofrena del «Centre escolar Catalanista», al autor de la «memoria que mellor desenrotlle un plan general d' estudis, segons la tradició científica de Catalunya y les necessitats pràctiques de la actual civilisació.»

Una ploma de plata sobredaurada, oferta per don Joan Pons y Massaveu, al mellor treball en vers de caràcter festiu-humoristich y de més escullida forma literaria.

Una copa d' or y d' argent, ofrena de uns quants catalanistes, al mellor brindis patriòtich.

D' acort ab los Estatuts dels Jochs Florals, podran concedirse los accessits y mencions honorífiques que 'ls mantenedors judiquen ésser merescuts.

Totes les composicions deurán ésser de tot en tot inédites y estar escrites en antich ó modern catalá d' aquest Primpcipat, de Mallorca y Valencia ó en qualesvol dels dialectes del mitjorn de França.

Lo Consistori se reserva per un any, á comtar del día de la festa, la propietat de las obras premiades.

Tots los treballs deurán ésser remesos á la Secretaria del Consistori, (carrer d' Aray, 6, tercer, segona), abans del mitgdia del primer d' Abril

vinent, junt, cada hu, ab un plech clos que continga lo nom del autor y duga demunt escrit lo títol y lema de sa composició.

Los plechs que contengan los noms dels autors no premiats serán, com de costúm, cremats al acte mateix de la festa.

Que lo Senyor vos donga llum d' inspiració pera cantar ab esperit verament catalá *la Patria la Fe y l' Amor*, y á nosaltres discreció en judicar y acert en premiar als més dignes.

Fou escrit y fimat lo present cartell en la ciutat de Barcelona, al primer de Janer de 1894, per los VII Mantenedors: Josep Balari y Jovany, *President*.—Frederich Renyé y Viladot.—Ott Denk.—Francisco Bartrina.—Jaume Rusinyol.—Cassimir Brugués.—Manel Rocamora, *Secretari*.

L I T E R A T U R A

L' HONOR

Va venir per poca cosa.
Sols per equivocació
al sortirne del teatro
y en un passillo algo fosch
en Carlos, creyent qu' era *ella*
va acariciar á un senyor;
y aquest, sense mes ni mes,
pensantse qu' era un mal joch
va donarli una tarjeta...
y res, al camp del honor.—

En la ciutat sols se parla
d' un desafio molt fort
que, per rentar tacas d' honra
deu portarse á cap, y 'l lloch,
hora y armas senyaladas
aixó ho sap tothom qui vol.—

Per fi en lo punt de la lluyta
arriba la comissió;
los contrincants van tots negres..
també 'ls padrins van de dol.
Allí no hi falta pel cas
de la ciència 'l conhort;
metje, botiquin, desfilas....
y no hi ha caixa de morts

perque 'ls morts én desafio
son clars com las unsas d' or.—

Posats devant l' un del altre
ab l' arma á punt de fer foch,
se miran los combatents
aparentant molt valor
pero en las camas s' hi notan
los tremolins que 'ls fá 'l cor...
La senyal fá un dels padrins;
sonan dos detonacions:
lo sol s' amaga de prompte
y fá bé que 'ls tiradors
son capassos d' enviarli
un parell d' unsas de plom.

Ja está l' honor satisfet,
las cosas en lo seu lloch
y no parlo del dinar
perque aixó ja ho sap tothom,

Veus aquí com se celebran
aixó dels *lances de honor*:
per res... per fer riure al poble
tirant mal y menjant molt.

J. GOT Y ANGUERA.

B E N V I N G U D A

Copiém de nostre colega *La Voz de Guipúzcoa*, la següent benvinguda

que dirigeix á Mr. Gladstone ab motiu de la visita que ha fet últimament tant distingit home públich á la ciutat de Sant Sebastián.

Lo llibertador de la oprimida Irlanda mereix l'aplauso y admiració de tots los que sospirém per las llibertats dels pobles.

Diu aixís:

«¡Ben vingut sia á terra bascongada 'l noble vell que dirigeix los destins de la superba Albió! Fins los esperits més privilegiats necessitan rendir tribut á la naturalesa, y sometentse á aqueixa lley inexorable, arriba avuy á las platjas de Biarritz lo *great old man*, buscant en la quietut y la soletat del camp lo descans del ánima.

¡Ditxosas las nacions á las que la sort concedeix lo be inapreciable d'estar dirigidas per homes com Gladstone, inteligencia superior y modelo d'honradesa! Ningú del mon estima en lo que val aqueixa ditxa millor que 'ls fills de aquesta noble Espanya, perpétuament governada per homes ó corrumputs ó ineptes. Ningú, sobre tot, sofreix los rigors de la fortuna adversa tant com nosaltres, los fills de la terra bascongada, victimas de las petites passions d'exos homes.

Gladstone, elevat l'esperit á las regions puras ahont resplandeix lo sol de la justicia, lluyta contra las desencadenadas passions d'un poble pera llibertar á Irlanda; y aquí, en tant, s'afanyan nostres governants á destruir los últims restos de las llibertats euskaras, perseguint ab pasió insana y ab constancia terrible 'l plan de portar á aquesta terra, ditxosa ab sas vellas lleys, lo desballestament de la administració espanyola.

Rebi l'ilustre vell ab nostra humil salutació 'l testimoni coral de nostra adoració y nostre respecte.»

NOVAS

Nostre apreciat amich lo distingit mestre de música don Eusebi Bosch, ha rebut la condecoració que li ha remés com distintiu de soci de mérit, la Academia de Música de Hainaud (Bélgica).

Felicitém al senyor Bosch.

Lo dimecres passat contragué matrimoni en lo Camaril de la Iglesia de Nostra Senyora de la Mercé de Barcelona, nostre estimat amich don Joan Gorina y Sans, ab la simpática y bella senyoreta donya Eugenia Durán y Amigó.

Desitjém als joves esposos tota mena de felicitats en son nou estat.

Segons tenim entés nostre ajuntament tracte de organisar los cossos de serenos y vigilans d'aquesta ciutat.

La Secció de ball del Ateneu Sabadellés ha disposat per avuy á las 5 de la tarde un escullit ball á cárrech de una reputada orquesta.

Com podran veurer nostres llegidors en altre lloch d' aquest número, l' il·lustrat advocat tarrasenç, distingit amic nostre y ferm propagandista de la causa catalanista, D. Joseph Soler y Palet, ha posat á la venta sa *Monografia de la Parroquia de Sant Julià de Altura*.

L' editor D. Inocent Lopez Bernagossi ha publicat darrerament dos llibres originals respectivament de D. Lluís Millá y de D. Eduart Vidal y Valenciano.

Lo primer es una colecció d' articles escrits ab molta soltura y d' argument interessant. Van precedits de un prólech del conegut escriptor don Emili Vilanova.

D. Eduart Vidal ha titulat lo seu llibre «Jochs y Joguinas» essent un plech molt simpàtic de recorts de la infantesa. Feya temps que no s' havia publicat una obra d' aquest género que tant contribuï á donar á conèixer la literatura catalana en los albors del actual renaixement y per aquest motiu felicitem al autor, que ha sabut escriure en llenguatge senzill y català de bona mena las diferents narracions. Pera aquest llibre ha escrit un hermós prolech lo conegut escriptor D. Francisco Miquel y Badia.

Lo diumenge passat la Secció lírica dramàtica de la Associació de Catòlics donà una funció de tarde á la que assistí numerosa y distingida concurrència, en sa major part senyoras y senyoretas de las mes respectables families d' aquesta ciutat.

Lo drama *La paz del hogar*, fou interpretat d' una manera recomenable, per lo que mereixeren molts aplausos los senyors socis qu' en ell prengueren part.

En *¡Millones! ó las reformas de Capazo*, estigueren bastant acertats los artistes encargats dels tres principals papers.

Los senyors Hutesá, autor de la lletra, mossen Miquel Ferrer, de la música, demostraren reunir condicions pera obras de mellor vol.

La pessa *Vells y Boigs* diverti á la concurrència, essent interpretada magistralment y ab la desenvoltura propia de actors consumats.

La premsa d' aquets dias crida la atenció sobre la espantosa miseria que regna en tota Andalusia, aixecant lo clam als poders públics pera que 's fixi ab la fam que atravessa aquella pobre regió.

Lo clam es general no sols d' Andalusia sinó de tot Espanya, pero poch confiém del alivio que 'ns pugui venir de part de nostres governants, porque prou que 'ls coneixem que son d' aquells que, tips ells tip tothom.

Segons un bonich prospecte que acabem de rebre, esta pròxim á publicarse un «Tractat de la imitació de Christ, traduït de la llengua llatina á sa primogénita la llengua catalana, per Terenci Thós y Codina, Doctor en Dret y Mestre en Gay Saber.» Per major instrucció dels lectors á qui ha d'interessar esta nova, los recomenem la lectura de dit projecte, que suposem los facilitarà l'editor de la obra D. A. Lopez Robert, *Conde del Asalto*, 63, Barcelona.

Está a punt de sortir lo segon volúm del *Manual de novells ardis ó dietari del Concell de Cent*, editat com lo volúm primer per l'Excm. Ajuntament de Barcelona, baix la direcció dels senyors Carreras y Candi y Schwartz.

La Junta directiva del Centre Excursionista de Catalunya ha quedat constituïda del modo següent:

President, don Francisco de S. Maspons y Labrós; vice president, don Jascinto Torres y Reyeto; tresorer, don Juli Viltró; secretari primer, don Joseph Galbany y Parladé; secretari segon, don Joseph Ll. Pons y Tusquets; vocals: don Joan Cardona, don Emili Canals, don Ramon Soriano, don Carles de Bofurull, don Miquel Sastre y don Pere Pagés.

La Diputació ha dirigit una circular als alcaldes de la provincia, recordantlos la obligació que tenen de remetre durant l'últim mes de cada exercici econòmic un resúm del número de vehins domiciliats y tranzeunts, classificats en la forma que pera 'l cens de població determini 'l Govern.

Los catalanistas de Girona están fent los treballs preparatoris pera constituïrse en associació. Pera efectuarlos han nomenat una comissió composta dels senyors don Joaquim Botet y Sisó, don Emili Sagué, don Joseph Franquet y Serra y don Pere Ramió y Saura. Saludém afectuosament á dits senyors, ab la esperansa de que 'l fruyt, y fruyt rich de sos treballs no 's farà esperar.

Hem rebut la agradable visita de *Costa de Llevant*, periòdic regionalista quinzenal qual direcció resideix á Sant Pol de Mar y la administració á Canet. Dit periòdic, de 16 planas d'espessa lectura, contindrà, además de la secció de fondo, un nutrit aplech de noticias de tots los pobles d'aquella hermosa costa y las que sian d'interés general. En son primer número, després de fer una estussista professió de catalanisme y de puntualisar valentament son programa, publica las bases aprobadas per la Unió Catalanista en la Assamblea de Manresa.

Celebrém la aparició de tan decidit y valió company de causa, y al

correspondre al afectuós saludo que 'ns dirigeix li desitjém llarchs anys de vida próspera.

!Avant y fora!

Lo conegut escriptor catalanista mossén Joseph Torras y Bages ha sofert la terrible desgracia de perdre á son senyor pare don Francisco, á Vilafranca del Panadés, ahont gosava de general consideració. Acompanyém al doctor Torras y Bages y á sa apreciabilíssima familia en son fondo condol, desitjantli la molta resignació que necessitan pera soportar cristianament tan gran pèrdua.

L' Ajuntament sortint de Vigo ha deixat en las arcas municipals *supèrbit* de 60,000 pessetas. Resultat verdaderament satisfactori que aquells han celebrat al surtir del ajuntament ab un banquet.

En aquell poble á la forsa sos antepassats deixaren llavó, no espanyola, sino d' algun pahís ben administrat, perque es un miracle la sort que tenen.

Segons llegim assegura 's qu' estan pròxims á ingressar en lo partit conservador alguns diputats á Corts per Catalunya, liberals de antich llinatge y de los que mes y millor han servit al fusionisme, singularment en la provincia de Tarragona.

Es possible que dits diputats fassin pública la evolució ab un acte dedicat á la defensa de la producció nacional.

Y que, ¿qu' es crehuen aquets senyors diputats que 'ns vindrá de nou una pasterada mes de las que 'ns tenen acostumats los politichs á la madrilenya?

No, lo que no sabém compendre es ab la facilitat que cambian de sanch fusionista á sanch conservadora, essent las dos corcadas fins á la soca.

A Perpinyá ha mort á la edad de 105 anys un pobre anomenat Noel Babusson.

Un vehí de Bilbao ha rebut á titul de restitució 200 pessetas, que li fóren robadas fa temps. Lo autor de la sustracció manifesta al citat vehí en la carta que li escriu que si cometé aquell robo fou per la necessitat que tenia de pagar un deute en lo que hi anava interessada sa honra.

L' Ajuntament de Reus ha acordat la creació d' una banda municipal. ¿Quan s' inaugurarà la de Sabadell?

A Tortosa y en merits de lo proposat per lo president de la comissió d' Hisenda, s' ha acordat promourer una suscripció voluntaria entre 'l vehinat, que encabesserán los regidors, pera recullir fondos á fi d' abreviar lo plasso de construcció del pont del Estat.

Sembla mentida pero cosas com aquestas no mes passen en aquesta desdixada Espanya, veyentse obligats á obrir una subscripció voluntaria per un pont qu' anys ha hauria de ser fet per compte del Estat.

Segons se diu, la companyia dramática italiana que dirigeix lo celebrat artista Novelli, posará en escena en Barcelona la tragedia de Guimerá *L' ànima morta*.

Lo reputat escriptor catalanista y benvolgut amich nostre D. Joan Pons y Massaveu, ha sofert la irreparable pèrdua de son senyor pare don Francisco Pons y Biguer que passá dimars passat á millor vida en la vila de Gracia.

Nos associém al fondo sentiment de nostre bon amich y demás familia del finat.

Ha mort en la ciutat de Tarragona, ahont gosava de gran consideració y simpatías, nostre bon amich y conseqüent catalanista don Ramon Bergadá y Panadés, notari del Territori de la Audiencia de Barcelona.

Al playens de tan dolorosa pèrdua, nos associém coralment al dol de la apreciable familia del finat.

De nostre estimat company *La Veu de Catalunya*:

«L' Alcalde de Figueras proposá á sos companys d' Ajuntament que en las sessions se fés us de la llengua castellana. Posada á votació la proposició del *patrici* Alcalde, fou merescudament rebutjada. Aconcellám á aquets senyor Alcalde d' una població de tanta gloria en los anys de la patria catalana, que 's fassa proposar al Govern de Madrid per una gran creu. Ab exa fulla de mérits, no 'l xasquejarán com los bons catalans que forman par del Consistori que presideix».

Tenim la satisfacció de anunciar als nostres abonats que l' ilustre y estimat catalá de Franca En Justí Pepratx, está acabant una traducció al francès del nou llibre de Mossen Verdaguer «Lo Roser de tot l' any.»

També 'l sabi P. Benedicti, Fr. Segimón Bauska, está acabant la traducció al idioma txech, de «Lo Somni de Sant Joan.»

Diu un periódich, que aquets dias 's veu per los carrers de Tuy á un mestre d' estudi que acompanyat de sos cinch fills implora la caritat pública.

¡Quina vergonya pera Espanya!

En lo Ateneu Tarrassense tingué lloch una reunió en que s' acordá celebrar en los dias de la vinent festa major d' aquella ciutat, lo según certámen literari, nombrantse las comissions necessarias pera la organissació del mateix.

Aprofitant la estada del Excm. Sr. Bisbe de Vich en Barcelona, han : nat á visitarlo, y á arli las grans mercés per haverse volgut quedar entre nosaltres, gran nombre de personas, representant algunas á nostras principals corporacions.

Dissapte de la altra setmana visitaren ab aquest objecte al eminent Prelat, comissions de la Unió Catalanista, de la Lliga de Catalunya y de la Associació de Propaganda Catalanista.

La Unión Vasco Navarra s' ocupa de las gestions que practican á Madrid los comissionats de las Provincias Vascongadas, y després de retraure las humillacions, per que 'ls fan passar en la Cort, diu: «Esperém de tots ells, com á cavallers y bons vascongats que son, que sabrán posar lo nom de son pays á la altura á que en altres temps fou enlayrat, sempre per la energia dels fills d' aquest noble solar, en la defensa dels seus drets, que han de estar molt per sobre de las lleugeresas y antoxos d' un ministre Castellá.»

En lo próxim número nos ocuparem com se mereix de la important vetllada qu' en obsequi al nou Rector de la Purissima Concepció, celebrá lo dia de la Candelera la Associació de Católichs d' aquesta ciutat.

ANUNCI OFICIAL

BANCH DE SABADELL

La Junta de govern d' aquesta Societat en sessió d' avuy, ha acordat senyalar lo dia 18 del próxim Febrer, hora de las 10 del matí y local del Banch pera la celebració de la Junta general ordinaria que prevé l' article 17 dels Estatuts.

Los senyors accionistas que desitgin concorrer, podrán efectuar lo dipòsit de 20 accions, á lo menos, que s' exigeix per l' art. 16, durant los dias feyners, del 1.er al 13, abdós inclosos, del esmentat mes, de quatre á cinch de la tarde.

Y en cumpliment de lo establert per los arts. 12 y 29 del Reglament general, se fá pública la present convocatoria pera coneixement dels interessats.

Sabadell 8 de Janer de 1894.—Lo President accidental, Jaume Gorina y Pujol.—P. A. de la J. de G., Joseph Cirera, Secretari.

Monografía de la parroquia de Sant Julià de Altura

PER

DON JOSEPH SOLER Y PALET

ab un prólech del Il·tre. Sr. D. JAUME COLLELL

Canonge de la Seu de Vich.

Aquest volúm, I de la «Biblioteca Histórica tarra-senca» es de mes de 90 planas en quart é imprés esmeradament, trovant-se de venda en la impremta de LO CATALANISTA, Calderon, 36 y en lo Centre de suscripcions de Llorens Lladó, Rambla.

Dipòsit de pianos

de la fàbrica **ESTELA Y BERNARREGI**, la mes acreditada en classe

UNICH REPRESENTANT EN SABADELL

JOAN COMAS FAURA

Se venen de tots preus al comptat y á plassos á DOS DUROS setmanals. Tots los pianos d' aquesta casa son assegurats de tot defecte de construcció per 10 anys.

Se 'n venen també á cambi de tota classe de mercancías, com son panyos y tota mena de gèneros que pugan convenir al venedor.

Aquesta casa 's cuyda de tota classe de reparacions y afinacions per delicadas que sian.

Dirigirse al carrer de Colomer, 24: **JOAN COMAS FAURA**

MARIA DE MONTPELLER

DRAMA EN 4 ACTES Y EN VERS

original de

D. JOSEPH M. VALLS Y VICENS

Se ven en la llibreria D' Alvar Verdaguer, Rambla, 5, devant del Liseo.

PREU: 2 PESSETAS

Xampany Catalá de la acreditada marca **CODORNIU** de San Sadurní de Noya.

Se ven en las confiterías de Pere Fornalleda, «La Confiansa» de Vila jermans, Rosendo Crous, Joseph Garriga, en la drogueria de Joseph Formosa y en las principales fondas.

Impremta de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36, Teléfono, núm. 186.—SABADELL.